

Відділ освіти
Східницької селищної ради

Східницький ЗЗСО І-ІІІ рівнів
Східницької селищної ради
Дрогобицького району Львівської області

Звіт про результати дослідження якості освітнього середовища Східницького ЗЗСО І-ІІІ рівнів

Федишин Надія Миколаївна,
заступник керівника
з навчально-виховної роботи
Журавчак Оксана Володимирівна,
вчитель інформатики

Східниця, 2025

Зміст

1. Вступ

1.1 Предмет дослідження

1.2 Мета (цілі) дослідження

1.3 Призначення звіту

2. Розділ І. Стислий опис методики дослідження

2.1 Ключові питання

2.2 Використані методи і прийоми

2.3 Характеристика інструментів

2.4 Організація дослідження

3. Розділ II. Аналіз результатів дослідження

3.1 Безпечний виховний простір

3.2 Простір сповнений довіри

3.3 Демократичний виховний простір

3.4 Патріотичний та культуротворчий виховний простір

3.5 Відкритий виховний простір

4. Висновки

5. Рекомендації

6. Додатки

Предмет дослідження – освітнє середовище як виховний простір Східницького ЗЗСО I-III рівнів (соціальне і просторово-предметне оточення здобувачів освіти).

Мета дослідження – оцінка якості освітнього середовища Східницького ЗЗСО I-III рівнів на придатність для ефективного виховання .

Завдання дослідження якості освітнього середовища у Східницькому ЗЗСО I-III рівнів:

- оцінити відповідність освітнього середовища Східницького ЗЗСО I-III рівнів характеристикам, визначеним Стратегією розвитку освіти Львівщини до 2027 року, а саме: безпечне, сповнене довіри, демократичне, патріотичне, культуротворче (розвивальне, спроможне мотивувати пізнавальну діяльність), відкрите (інклюзивне);
- окреслити коло проблем закладу та визначити напрями їх співпраці з іншими соціальними інститутами у справі виховання;
- стимулювати зростання професійної компетентності педагогічних працівників як виховників;
- отримати об'єктивну інформацію про можливості освітнього середовища ЗЗСО забезпечити ефективне виховання;
- визначити перспективні й актуальні напрями регіональної освітньої політики у сфері виховання.

Призначення звіту

Подані у звіті результати дослідження призначені для:

- *відділу освіти та методичної служби ТГ*: на основі об'єктивної оцінки стану освітнього простору закладу освіти визначити ефективність прийнятих в ділянці виховання управлінських рішень та оцінити ефективність науково-методичного супроводу процесу навчання та виховання у нашому закладі освіти;
- *шкільної спільноти закладу освіти*: завдяки проведеному дослідженню оцінити якість проведених виховних заходів як інструмента забезпечення корисних для виховання взаємовідносин між різними категоріями учасників освітнього процесу закладу.

Моніторинг виховного простору як освітнього, дозволить визначити якість та ефективність організації навчання та виховання в освітньому навчальному закладі.

За результатами цього досліджень можна буде судити про освітній простір навчального закладу та приймати відповідні організаційні і кадрові рішення.

Розділ І. Стислий опис методики дослідження

Відповідно до Стратегії розвитку освіти Львівщини у 2021-2027 роках, Програми розвитку освіти Львівської області на 2021-2025 роки (Розділ «Загальна середня освіта», П.7), з метою виконання наказу департаменту освіти і науки Львівської обласної військової адміністрації від 07.02.2025 року № 02-01/01/42 (п.3.2) «Про оцінювання якості освітнього середовища закладів загальної середньої освіти Львівської області» 03 квітня 2025 року в закладі освіти відбулось анкетування в е-форматі учителів, учнів 4-го, 8-го та 10-го класів, а також батьків (опікунів) цих учнів.

Дослідження проводилося в рамках заходів проєкту «Оцінювання якості освітнього середовища: е-інструментарій вимірювання показників» (Програма розвитку освіти Львівської області на 2021 - 2025 роки. Розділ «Загальна середня освіта». П.7).

Для проведення дослідження застосовувались такі методи:

- анкетування учнів 4-го,
- анкетування учнів 8-го,
- анкетування учнів 10-го класів,
- анкетування батьків цих учнів,
- анкетування педагогічних працівників школи,
- інтерв'ювання.

У процесі дослідження було використано такий інструментарій:

- анкети для учнів 4 класу,
- анкети для учнів 8 класу,
- анкети для учнів 10 класу,
- анкети для батьків учнів,
- анкети для педагогічних працівників,
- інтерв'ю з керівником школи,
- інтерв'ю з заступником керівника школи,
- інтерв'ю з класними керівниками 4,8,10 класів,

- інтерв'ю з фокус-групою членів учнівського самоврядування,
- інтерв'ю з педагогом-організатором,
- інтерв'ю з головою батьківського комітету.

Ключові запитання оцінювання (евалюації) якості освітнього середовища, на які відповідає звіт за результатами цього дослідження:

- відповідність освітнього процесу ЗЗСО в ділянці виховання формулі НУШ (виховання на цінностях), потребам та очікуванням учнів і батьків;
- корисність (потрібність) проведених шкільних виховних справ (проектів) для учнів;
- якість стилю спілкування працівників школи з учнями і батьками, його відповідність формулі НУШ (партнерство);
- участь учнів, батьків та громадськості, місцевих громадських об'єднань у плануванні і проведенні виховних справ (проектів).

Для конкретизації ключових запитань використовувались наступні критерії оцінювання освітнього середовища як виховного простору:

▪ Відповідність організації освітнього середовища ЗЗСО вимогам безпеки (*безпечний простір*).

▪ Актуальність визначених педагогами завдань освітньої програми та ефективність реалізації цих завдань (*патріотичний, культуротворчий простір*).

▪ Корисність (потрібність) запланованих і проведених шкільних виховних справ (проектів) для учнів (*патріотичний, культуротворчий простір*).

▪ Відповідність управління ЗЗСО та стилю спілкування працівників школи з учнями і батьками демократичним принципам (*сповнений довіри, демократичний простір*).

▪ Можливості участі учнів, батьків та громадськості, місцевих громадських об'єднань у плануванні і проведенні виховних справ (проектів) (*сповнений довіри, відкритий простір*).

Організація дослідження

Відповідно до наказу керівника закладу від 05.03.2025 р. №01-06/ «Про проведення дослідження якості освітнього середовища в закладі освіти», 03 квітня 2025 року в Східницькому ЗЗСО І-ІІІ рівнів відбулося анкетування в е-форматі згідно з графіком, розробленим та поміщеним у додатку до даного наказу.

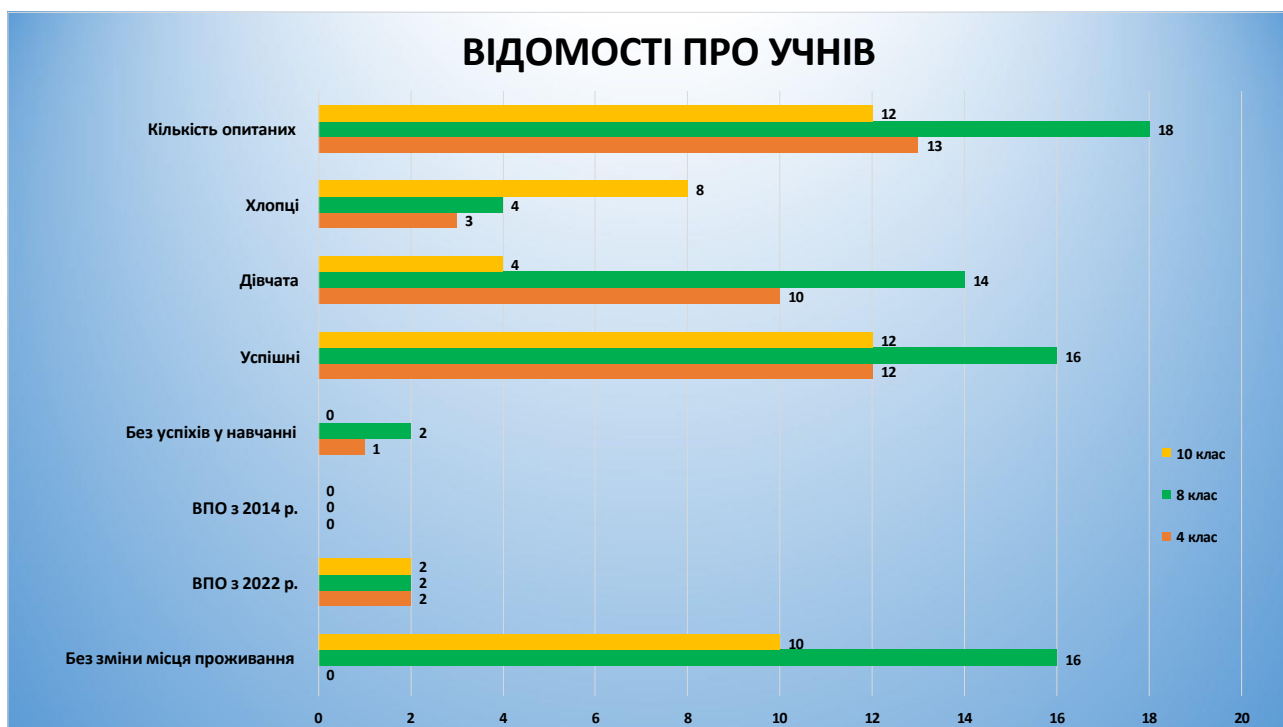
Дослідженню передувала попередня підготовка учнів, вчителів, батьків. Майбутнім учасникам дослідження було продемонстровано мотиваційний відеоролик психологині Ярини Неборак. Для педагогів була проведена адміністрацією закладу нарада, а класні керівники 4-го, 8-го, 10-го класів провели відповідну роботу з батьками учнів.

Графік проведення е-анкетування учнів 4, 8, 10 класів, педагогічних працівників, батьків (опікунів) 03 квітня 2025 р.				
№ з/п	Учасники анкетування	Час проведення	Місце проведення	Відповідальні особи
1	Учні 4 класу	1 група – 09.00 – 09.45 год 2 група – 10.00 – 10.45 год	Кабінет інформатики	Заст.керівника з НВР, вчитель інформатики
2	Учні 8 класу	1 група – 11.00 – 11.45 год 2 група – 12.05 – 12.50 год	Кабінет інформатики	Заст.керівника з НВР, вчитель інформатики
3	Учні 10 класу	1 група – 13.10 – 13.55 год 2 група – 14.05 – 14.50 год	Кабінет інформатики	Заст.керівника з НВР, вчитель інформатики
4	Педагогічні працівники	15.00 – 16.00 год	Кабінет інформатики	Заст.керівника з НВР, вчитель інформатики
5	Батьки (опікуни) учнів 4, 8, 10 класів	09.00 – 23.45 год (у зручний час)		Заст.керівника з НВР, вчитель інформатики, класні керівники

03 квітня 2025 року анкетування в е-форматі було організовано з участю інструктора Новаковського В.Б. – головного спеціаліста відділу освіти Східницької селищної ради.

Перед початком анкетування з учнями кожного класу було проведено інструктажі щодо дотримання правил безпечної поведінки під час сигналу «Повітряна тривога» та під час роботи за комп'ютером. Першими розпочали

анкетування учні 4-го класу, а після них учні 8-го та 10-го класів. Всього в анкетуванні прийняло участь 28 учнів 4-го класу, 17 учнів 8-го та 15 десятикласників. Також покликання, логін і пароль було надіслано в групи батьків учнів відповідних класів.

Діти виконували анкету впродовж 45 хв. Вони обирали категорію учасника (4/5 клас, 8/9 клас, 10/11 клас), вводили відповідний логін і пароль, а потім відзначали на власний розсуд відповіді на запитання. Анкета складалася з двох частин. Виконавши першу, учні натиснули кнопку «Відправити дані». Це дозволило учням отримати доступ до другої частини анкети (натиснули кнопку «Частина II») та дати відповіді на поміщені запитання. Завершивши анкетування, учні обов'язково натиснули кнопку «Завершити анкетування» (оскільки знали, тільки за цієї умови результати анкетування будуть збережені в базі даних). Після завершення анкетування діти отримали повідомлення «Дякуємо за щирі правдиві відповіді!», це означало, що вони пройшли анкетування.

Анкетування батьків (опікунів) учнів 4-го, 8-го та 10-го класів відбувалося у той самий день, що й анкетування учнів та педагогів.

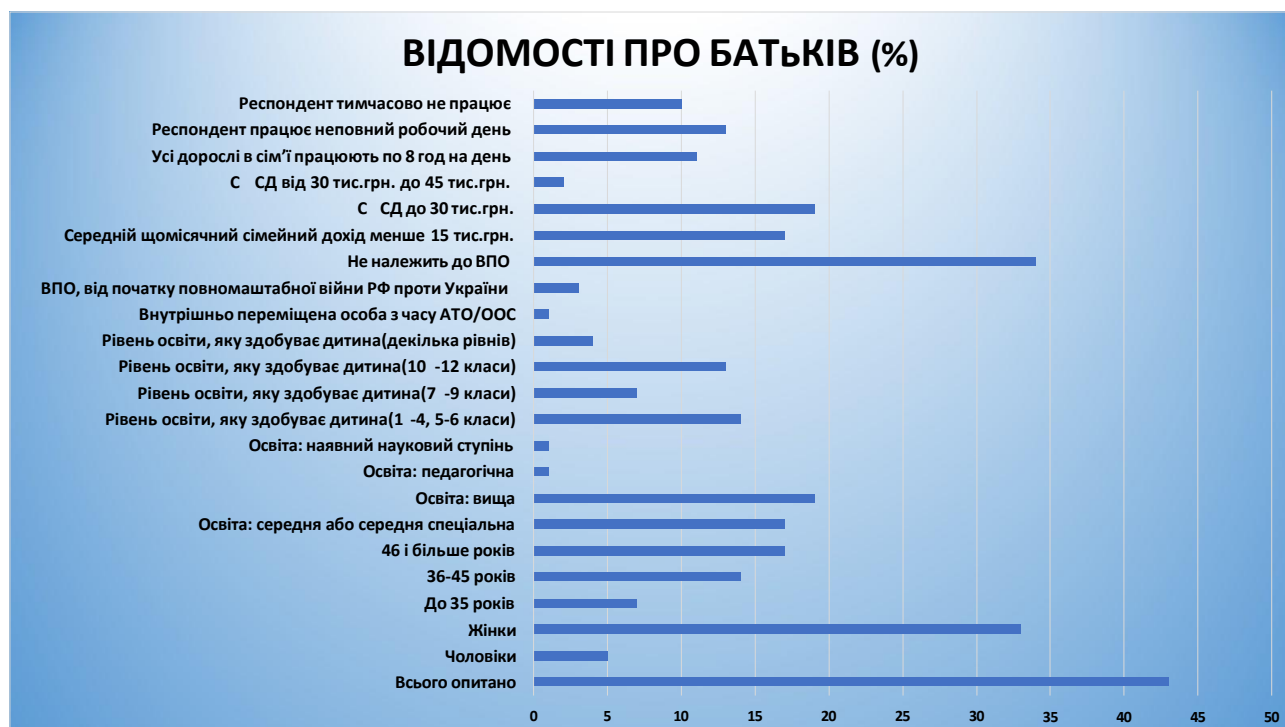
В опитуванні взяло участь 39 батьків. Серед них:

- 97 % становили жінки,
- 3 % - чоловіки.

У 23 % батьків дитина навчається у 10 класі, 20,5 % респондентів – батьки 8-класників, 41 % опитаних – батьки 4-класників.

Вік батьків:

- до 35 (23 %);
- 36-45 (46 %);
- 46 і більше років (31 %).

Батьки самі обрали час для виконання анкети. Про проведення анкетування та його організацію класні керівники учнів 4-го, 8-го та 10-го класів повідомили батьків напередодні і наголосили, що анкетування анонімне. Також вони надіслали батькам відповідну інструкцію, як слід виконувати анкету. Покликання, логін і пароль для входу в програму батьки (опікуни) учнів отримали в день проведення анкетування нашого закладу вранці. Доступ до анкет був для них відкритий до 24 год.

Анкетування педагогічних працівників відбувалося на призначеній педраді о 16:00 (після уроків) під керівництвом заступника керівника закладу в кабінеті

інформатики. Учасниками опитування були класні керівники, вчителі-предметники, а також інші педагогічні працівники: шкільний бібліотекар, асистент учителя, педагог-організатор. Перед початком анкетування педагогів ознайомили з метою дослідження та його процедурою проведення. Заступник керівника наголосила, що анкетування анонімне, а результати дослідження мають бути оприлюднені у формі звіту про самооцінювання якості освітнього середовища як виховного простору. Вчителі отримали чіткі інструкції, як слід виконувати анкету.

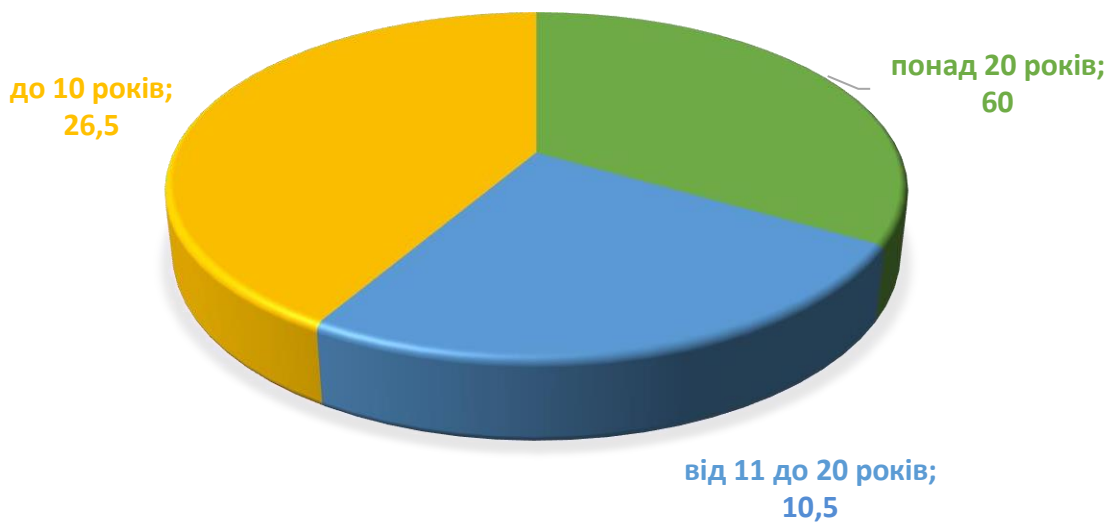
Учителі працювали впродовж 60 хв: обрали категорію учасника (Педагогічні працівники), ввели відповідний логін і пароль та відзначили на власний розсуд відповіді на запитання. Анкета складалася з двох частин. Виконавши першу, педагоги натиснули кнопку «Відправити дані». Це дозволило їм отримати доступ до другої частини анкети (натиснути кнопку «Частина II») та дати відповіді на поміщені запитання. Після завершення анкетування, педагоги натиснули кнопку «Завершити анкетування». Отримавши напис на екрані монітора, а хтось і смартфона: «Дякуємо за щирі правдиві відповіді!» покидали аудиторію.

Участь у моніторинговому дослідженні взяли 19 педагогів, з них більшість жінок – 84 %, чоловіків – 16 %.

Переважають вчителі:

- зі стажем роботи понад 20 років – 12 (63 %),
- з педагогічним стажем від 11 до 20 років – 2 (10,5 %),
- зі стажем до 10 років – 5 (26,5 %).

СТАЖ РОБОТИ ПЕДАГОГІВ

Опитані педагоги:

- вчителі вищої категорії – 12 (63 %),
- вчителі I та II категорії – 3 (16 %),
- спеціалісти – 4 (21%).

КВАЛІФІКАЦІЯ ПЕДАГОГІВ

Отримані результати були зіставленні з вимогами до освітнього простору у закладі загальної середньої освіти Львівської області, які зафіксовані у регіональному стандарті («Стратегія розвитку освіти Львівщини в 2021-2027 роках»)

Відповідно до цих вимог виховний простір загальноосвітнього навчального закладу повинен бути:

- безпечним;
- сповненим довіри;
- демократичним;
- патріотичним;
- культуротворчим;
- відкритим.

Участь у дослідженні різних груп респондентів дозволяє проаналізувати систему освітнього простору школи з різних позицій, всебічно підійти до виявлення проблем виховання та очікувань респондентів, налагодити тіснішу взаємодію між вчителями, учнями та батьками та ефективніше підійти до планування в системі виховної роботи у наступному навчальному році.

Розділ II. Аналіз результатів дослідження

Безпечний виховний простір

Ключове питання

У якій мірі освітнє середовище ЗЗСО убезпечує учасників освітнього процесу від заподіяння фізичної, майнової та/або моральної шкоди?

Теза: на сьогодні заклад освіти забезпечує достатні комфортні умови для повноцінної життєдіяльності всіх учасників освітнього процесу.

Аргументи та факти:

Безпечне освітнє середовище забезпечує: наявність безпечних умов навчання та праці, комфортну міжособистісну взаємодію, сприяючи емоційному благополуччю учнів, педагогів та батьків, відсутність будь-яких проявів насильства та наявність достатніх ресурсів для їх запобігання, дотримання прав і норм фізичної, психологічної, інформаційної та соціальної безпеки кожного учасника освітнього процесу.

Безпечним середовищем у закладі освіти визнали:

- 4 кл. – 19 учнів (10 хлопців і 9 дівчат);
- 8 кл. – 13 учнів (7 хлопців і 6 дівчат);
- 10 кл. – 4 учнів (3 хлопці і 1 дівчина);
- батьки – 21 особа (1 чоловік і 20 жінок);
- педагоги – 19 осіб (3 чоловіки і 16 жінок).

Дослідження показало, що у закладі освіти створені достатньо комфортні умови для учасників освітнього процесу, під час якого надається перевага психічному та фізичному піклуванню. Серед опитаних учнів 4 класу 100% позитивно налаштовані до школи та йдуть туди з радістю, бо їм подобається вчитися та бачитися з друзями (6 хлопців і 11 дівчат, і всі вони успішні діти).

Більшість опитаних учнів 8, 10 класів (понад 70%) стверджують, що їм подобається відвідувати школу, охоче йдуть до неї та проводять час зі шкільними друзями, а також їм цікаво все, що відбувається у школі.

Аналізуючи відповіді всіх респондентів на запитання «Чи у закладі освіти дотримуються повітряно-теплогового режиму?» отримано такі результати:

4 кл. – 42%, 8 кл. – 81%, батьки – 74%, педагоги – 84%.

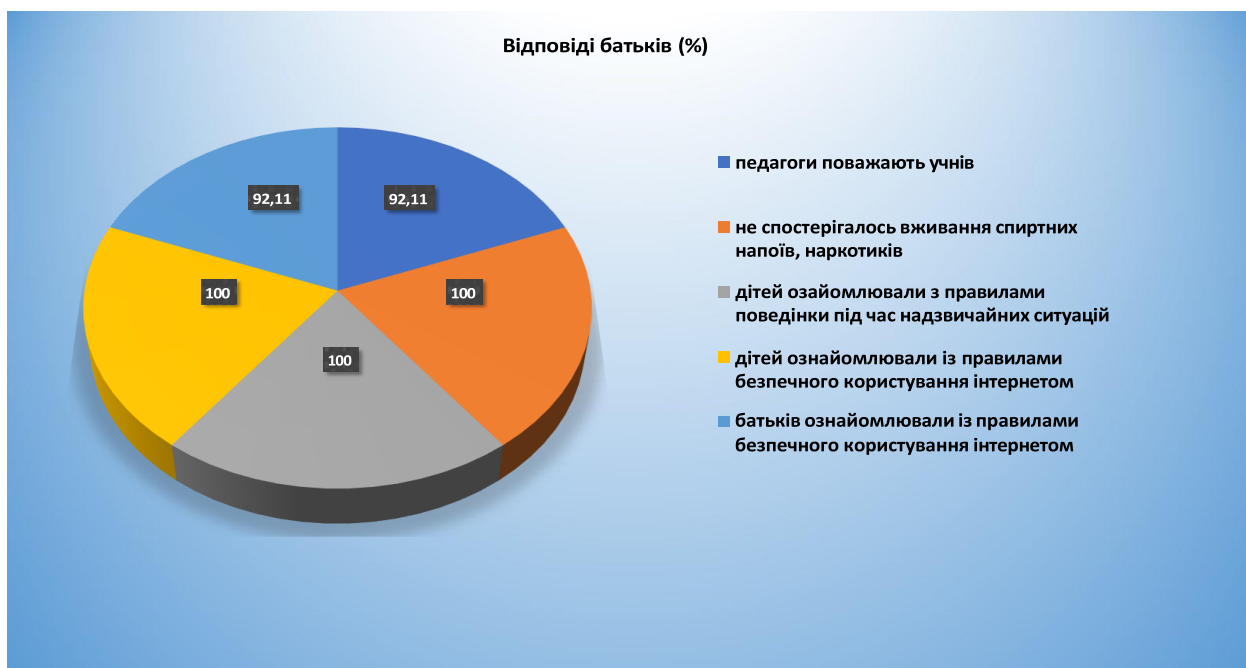
Отже, третина опитаних стверджують, що у закладі тепло в осінньо-зимовий період, повітря у приміщеннях свіже, думати легко.

Серед опитаних педагогів 100% позитивно оцінили безпечними умови освітнього процесу щодо протипожежної безпеки, належного освітлення, прибирання приміщень, облаштування та утримання туалетів (серед них 16% чоловіків та 84% жінок). Учні 4-го кл. (81%), 8-го кл. (33 %) та 10-го кл. (47 %) ствердили, що у закладі забезпечується рухова активність дітей, як на перерві, так і позаурочний час: учні займаються на спортивному майданчику, використовують обладнання спортивного залу; проводяться руханки; організовуються піші екскурсії, експедиції, подорожі, мандрівки та інші заходи.

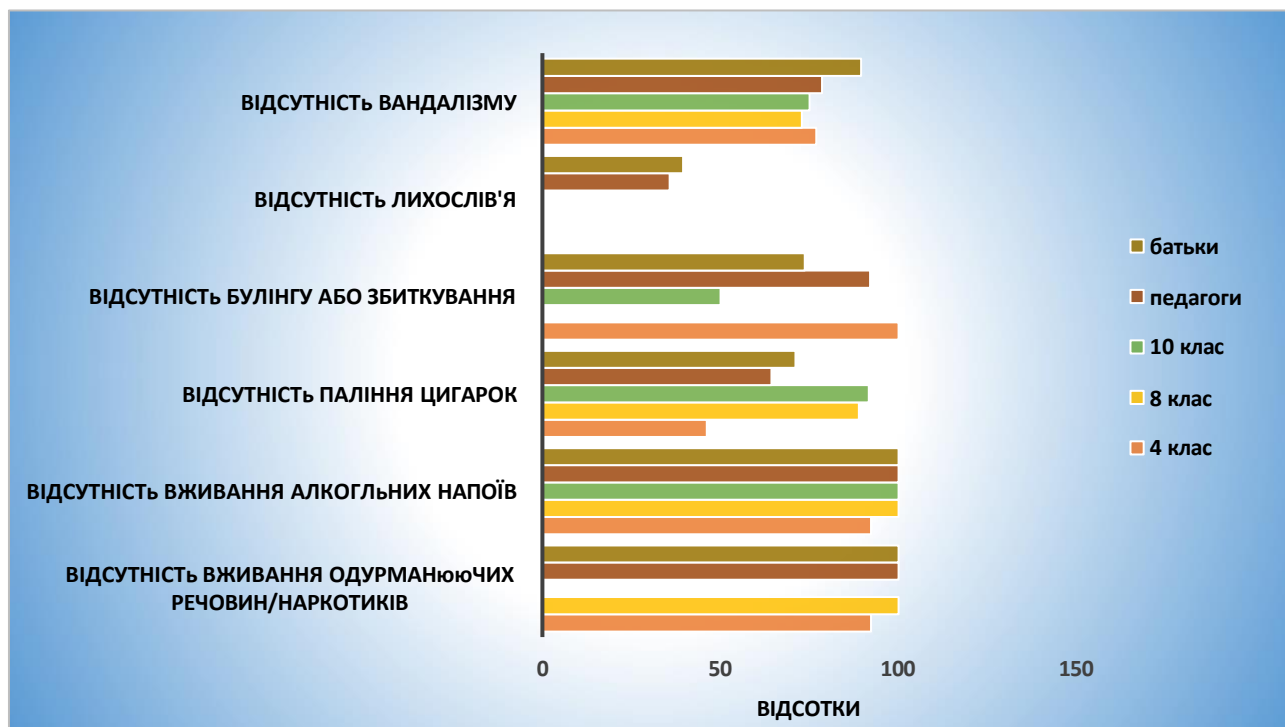
Загалом відсоток учнів школи, які займаються на перервах руховою активністю знизився, оскільки діти «зависають» у своїх гаджетах.

Як показало спостереження батьки учнів вважають, що у закладі освіти загалом всі учасники освітнього процесу ознайомлені з правилами поведінки в умовах надзвичайних ситуацій та правилами безпечного користування інтернетом (97 %), а 67% батьків стверджують, що ніколи не спостерігали куріння поблизу школи, під час подорожей, вечорів або інших шкільних заходів. 92 % батьків переконані в тому, що педагоги поважають учнів.

БЕЗПЕЧНИЙ ВИХОВНИЙ ПРОСТІР

Майже всі учні 4-го кл. (88%), 8-го кл. (75%), більша половина 10-го кл. (53%) не відчують збиткування, приниження, цькування та образ, це також визнають 64% батьків та 84% педагогів.

У загальноосвітньому закладі розгорнуто значну роботу з профілактики шкідливих звичок та правопорушень. Щорічно відбуваються Місячники правового виховання, Тижні правових знань, Акція «16 днів проти насильства», Тижні здоров'я. Велика увага приділяється протидії насильства та булінгу (цькування) в учнівському середовищі. З цією метою розроблені річні плани заходів, згідно яких організовуються круглі столи, зустрічі з представниками правоохоронних органів, соціальних служб, медичними працівниками.

Незважаючи на активну профілактичну роботу серед учнів, результати опитування дають зробити певні висновки – наявність куріння та вживання алкоголю не є настільки проблемними, як лихослів'я: 28% батьків та 79% вчителів стверджують, що це спостерігається рідко, але все ж таки є. Всі респонденти стверджують, що ніколи не зустрічалися з випадками вживання алкоголю та наркотичних засобів.

Загалом заклад демонструє високий рівень безпеки:

100% учнів 8 кл. та понад 90% учнів 10 кл. не стикалися з вживанням наркотиків, алкоголю чи агресією в школі.

Педагоги засвідчують відсутність випадків булінгу, вандалізму, крадіжок, дискримінації.

Заклад повністю відповідає нормам медичного обслуговування, санітарії, освітлення та пожежної безпеки.

Водночас, 33% учнів 10 кл. не довіряють жодному дорослому в школі, що є тривожним показником психологічної небезпеки.

Результати дослідження дають можливість зробити аналіз безпечного виховного простору:

- У закладі освіти створені умови для безпечного освітнього процесу. Педагоги відзначають, що повністю забезпечені умови протипожежної безпеки, здорового харчування, належного освітлення, прибирання приміщень та облаштування туалетів.
- У школі рідко трапляються або зовсім відсутні такі негативні явища, як

невиправдані пропуски уроків, куріння поблизу школи, вживання алкоголю, наркотиків, булінг, крадіжки, вандалізм та знущання над тваринами.

- У школі здійснюється психологічний супровід школярів. Більшість учнів знають, що можуть звернутися до шкільного психолога за потреби.
- На початку навчального року/семестру в класах обговорюються правила поведінки в умовах надзвичайних ситуацій.
- У закладі освіти є фільтри, антивірусні програми та інші заходи для безпечного доступу до мережі Інтернет.
- Усі опитані педагоги проходили навчання з надання першої (домедичної) допомоги.

Виховний простір сповнений довіри

Ключове питання

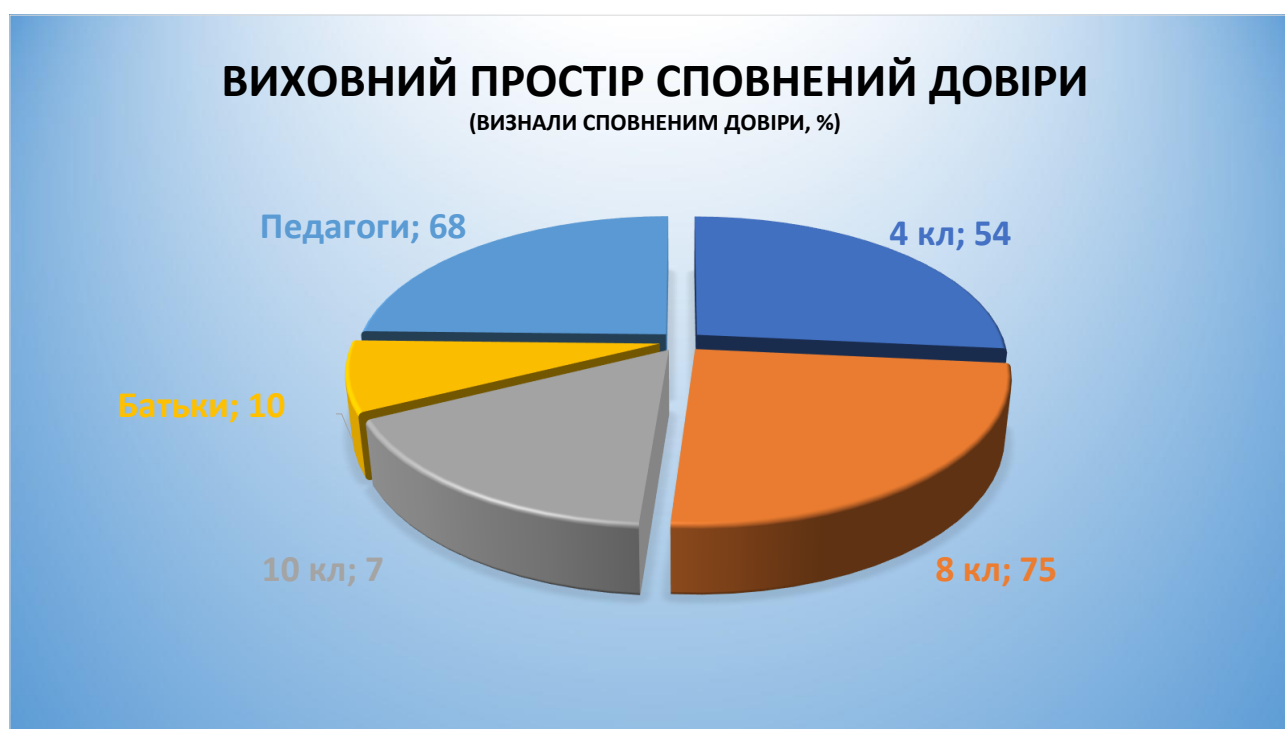
Наскільки педагоги, батьки та учні співпрацюють і довіряють одне одному?

Теза: виховний простір достатньо сповнений довіри, з деякими відмінностями між віковими групами та учасниками освітнього процесу.

Аргументи та факти:

Виховним простором сповненим довіри визнали:

- 4 кл. – 54 %;
- 8 кл. – 75 %;
- 10 кл. – 7 %;
- батьки – 10 %;
- педагоги – 68 %.

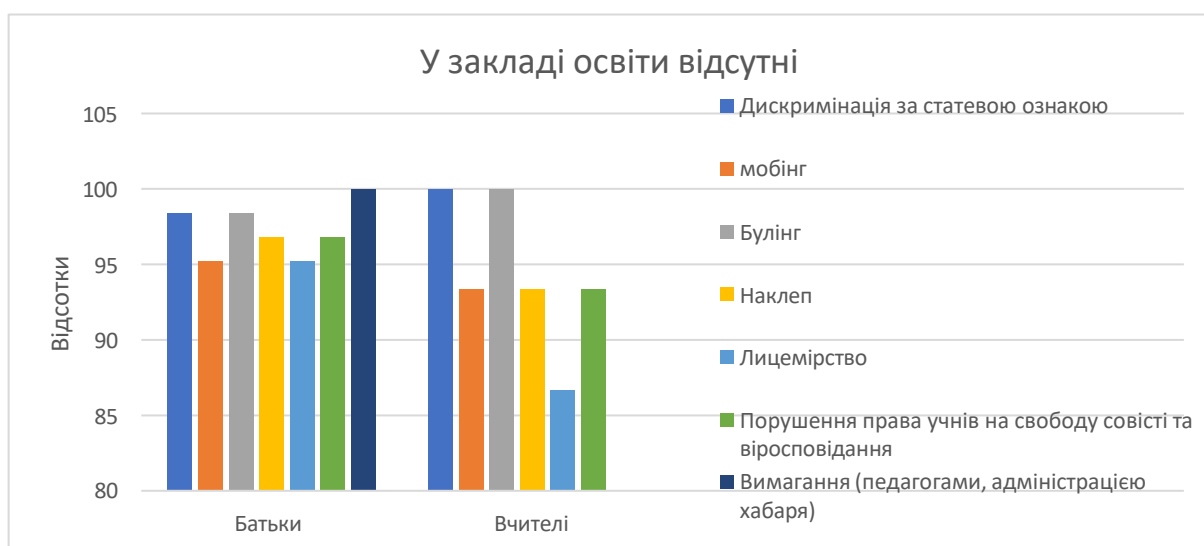
У ході дослідження 96% опитаних четвертокласників своїми відповідями ствердили, що вони можуть звернутися за будь-якою допомогою до вчителів, які завжди їх підтримають, а також 92% учнів кажуть, що вчителі справедливо

оцінюють їхні відповіді та письмові роботи.

Сповнений довіри виховний простір закладу схильні вважати 69% педагогів, серед яких 58% вчителів вищої категорії зі стажем понад 20 років.

У закладі освіти більшість педагогів та батьків дотримуються спільної думки, що у відносинах відсутні:

- дискримінація за статевою ознакою (100 % батьків та педагогів);
- мобінг (психологічний тиск педагогів на батьків) – 100% батьків, 93% вчителів;
- булінг (цькування батьками педагога) – 97% батьків, 95% вчителів;
- наклеп (поширення завідомо неправдивої інформації, що ганьбить педагога, дитину чи її рідню) – 97% батьків, 95% вчителів;
- лицемірство (невідповідність слів, учинків педагогів або/і батьків їхнім справжнім намірам, почуттям) – 92% батьків, 84% вчителів;
- вимагання (педагогами, адміністрацією хабаря) – 100% батьків, 100% вчителів;
- порушення права учнів на свободу совісті та віросповідання – 92% батьків, 100% вчителів.

Отже, відповіді батьків та педагогів підтверджують, що в закладі освіти виховний простір можна характеризувати таким, в якому наявний певний стан психологічного внутрішнього спокою, відсутні неповага, страх, порушення прав

учнів та вчителів. Порівнюючи з попередніми опитуваннями дані результати мають позитивну динаміку.

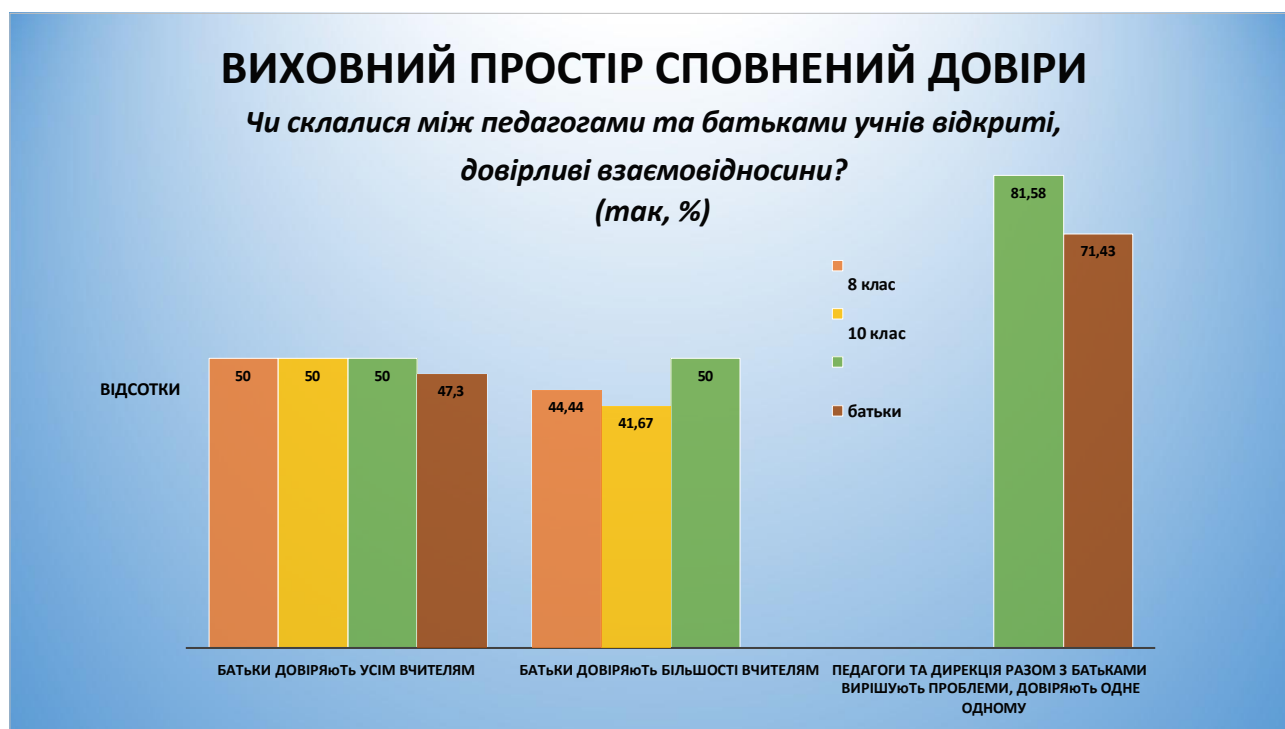
На запитання «Чи прозора система оцінювання у школі?» батьки дали ствердну відповідь у кількості 77%, педагоги та учні 8 класу – 100%, 4 клас – 92% опитаних.

Аналізуючи питання “Якими є повсякденні відносини між учасниками освітнього процесу у закладі освіти?”, на думку батьків відносини між однокласниками їхньої дитини є товариськими та довірливими (82%), партнерськими (16%). Відносини між учнями й педагогами - партнерські (50%), товариські (50%). Між батьками учнів теж існують хороші відносини, побудовані на співпраці та партнерстві (48%) .

68 % педагогів стверджують, що міжособистісні взаємини вчителів є товариські і довірливі. Така ж картина спостерігається у взаємовідносинах педагогів та дирекції: 52% – товариські й довірливі, 47% респондентів стверджують, що їхні відносини побудовані на партнерстві та співпраці, що свідчить про професійний підхід до роботи. Характер міжособистісних відносин учнів та педагогів ґрунтується на довірі (68%), партнерстві (47%); батьків та педагогів – на партнерстві (52%). Міжособистісні відносини між дирекцією та батьками (опікунами) учнів є партнерські (63%). На думку батьків (49%)

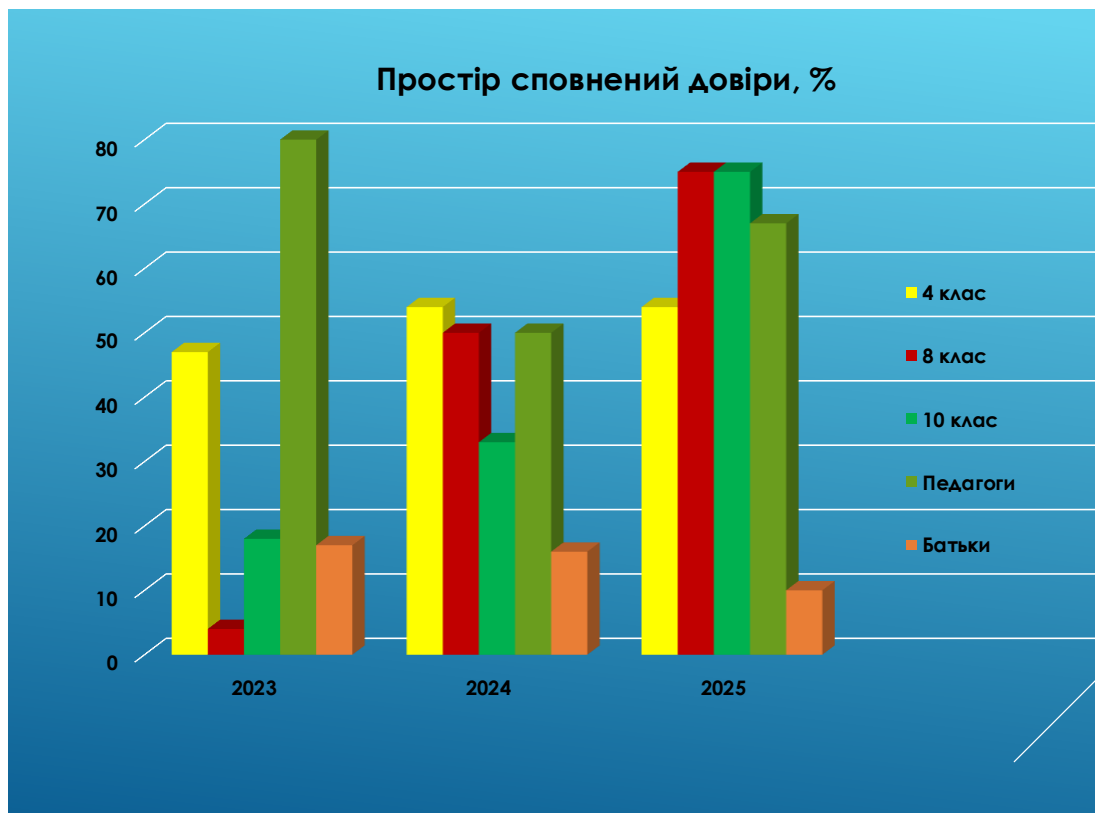
Східницький ЗЗСО І-ІІІ рівнів працює як згуртована розумінням єдиної мети спільнота.

Відкриті та довірливі взаємини між педагогами та учнями характеризуються такими відповідями респондентів:

- «так» — 100 % (8 кл.) і 96 % (4 кл.), 20 % (10 кл.), 68 % (педагоги), 80 % (батьки).

Зазначені відповіді вказують на здорові, довірливі та товариські взаємовідносини між усіма учасниками освітнього процесу.

Молодші учні (4 класи): 50 % зазначили, що довіряють усім педагогам і відчують взаєморозуміння у вирішенні особистих та суспільно значущих проблем.

Педагогічний колектив: 70% опитаних вчителів повідомили про довірливі та товариські взаємини з адміністрацією, а 40 % відзначили такі ж стосунки між колегами.

Взаємодія з учнями: Педагоги демонструють приязне та доброзичливе ставлення до учнів, підтримують їх у навчанні та заохочують до запитань і обговорень.

Проблемні моменти:

Лише 31% восьмикласників і 20% десятикласників підтвердили наявність довіри до всіх педагогів, що свідчить про зниження рівня довіри з віком.

Загальний висновок:

Виховний простір закладу освіти має позитивні риси, так як 68% педагогів стверджують, що діти часто звертаються до них за будь-якою допомогою; майже 70% батьків переконані, що їхні діти можуть звернутися до будь-якого вчителя, а 96% четвертокласників відчують підтримку та довіру з боку педагогів. Однак,

у старших класах спостерігається зниження рівня довіри, що потребує додаткової уваги та заходів для покращення ситуації.

Демократичний виховний простір

Ключове питання

Чи відповідають взаємовідносини між учасниками освітнього процесу принципам демократії та вимогам чинного освітнього законодавства до управління ЗЗСО?

Теза:

У закладі загальної середньої освіти недостатньо сформований демократичний виховний простір.

Аргументи та факти:

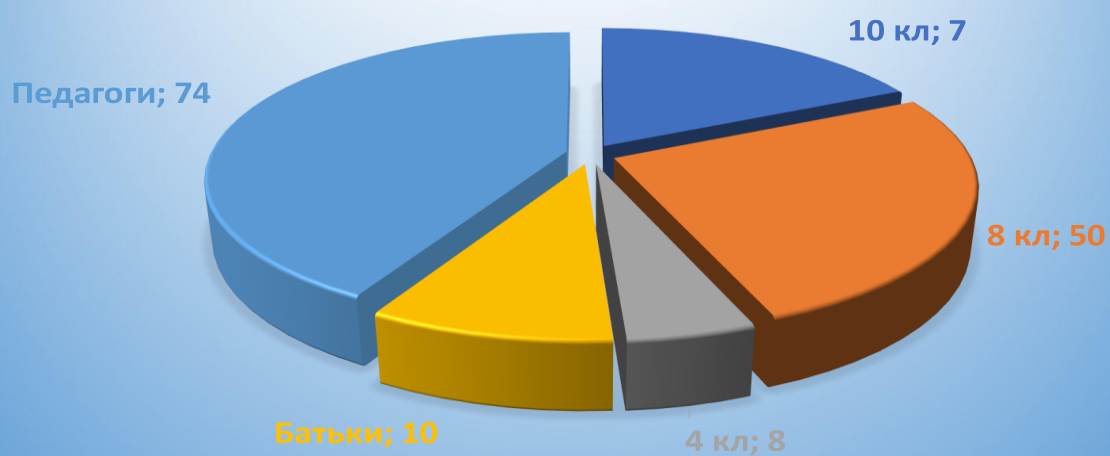
У рамках дослідження учні 8 кл. (63%) від загальної кількості опитаних можуть вільно висловлювати власну думку на зборах класу, 50 % – на засіданні учнівського самоврядування; 34% десятикласників, 36% батьків та 84% педагогів визнали, що можуть вільно висловлювати власну думку щодо справ, які впливають на особисте та шкільне життя та є рівноправними учасниками освітнього процесу.

Демократичним виховним простором визнали:

- 4 кл. – 8 %;
- 8 кл. – 50 %;
- 10 кл. – 7 %;
- батьки – 10%;
- педагоги – 74 %.

ДЕМОКРАТИЧНИЙ ВИХОВНИЙ ПРОСТІР

(ВИЗНАЛИ ДЕМОКРАТИЧНИМ, %)

Оскільки школа є моделлю міні суспільства, де учні навчаються основним принципам демократичної культури і можуть висловлювати свої інтереси й погляди з почуттям впевненості й самоповаги; ставитися один до одного із взаємною повагою, в тому числі емпатією, більшість учнів готові прислухатися один до одного, співпереживати та йти на компроміс.

На запитання «Де безперешкодно можна висловити власну думку щодо подій шкільного життя та взаєностосунків з педагогами?» відповіли:

- «на учнівських зборах класу» – 46% (4 кл.), 94% (8 кл.), 42% (10 кл.);
- «на загальних зборах або зборах учнівського самоврядування» – 17% (8 кл.), 25% (10 кл.);
- «у спілкуванні з класним керівником» – 38% (4 кл.), 67% (8 кл.), 67% (10 кл.);
- «у спілкуванні з друзями» – 23% (4 кл.), 22% (8 кл.), 33% (10 кл.);
- «у спілкуванні в соцмережах» – 8% (4 кл.), 6% (8 кл.), 8% (10 кл.).

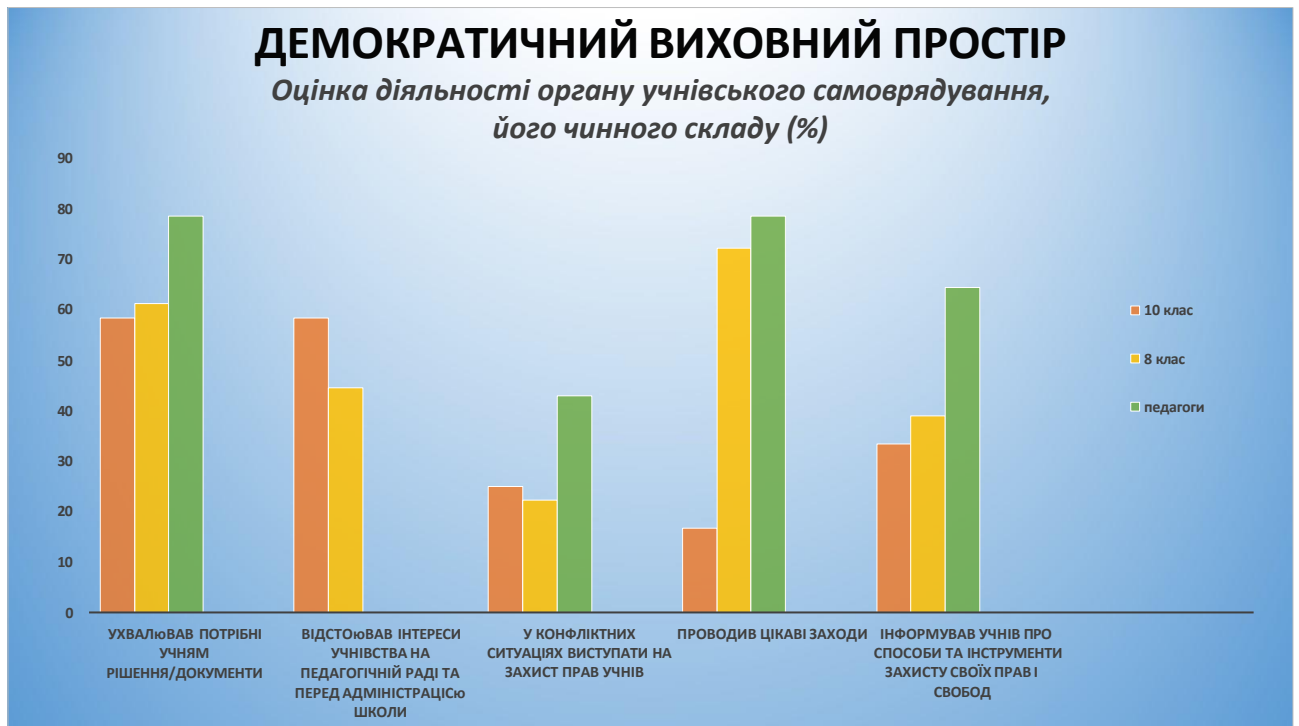

У закладі освіти робота учнівського самоврядування керується принципами демократії, вибори до якого відбуваються з повним дотриманням процедури та норм Положення про вибори. Найбільший вплив на вибір кандидата учнівського самоврядування має програма дій та його зобов'язання,

однаково впливають – поради вчителів, дорослих та думка товаришів, проте відносини з кандидатом не є такими суттєвими – вважають учні 8 та 10 класів.

Більшість учасників опитування стверджують, що важливі рішення/документи розробляються і ухвалюються самими учнями (69% учнів 4 класу, 55% учнів 10 класу, 63% учнів 8 класу та 63% педагогів); проводяться цікаві пізнавальні та розважальні заходи: змагання, дебати, вечори (33% учнів 10 класу, 75% учнів 8 класу та 93% педагогів). «Заходи потрібні та цікаві» –100% (8 кл.), позитивно оцінили роботу педагогів, які організовували позаурочні заходи (100% –8 кл., 33% – 10 кл. і 100% – педагоги).

У навчальному закладі є сформований батьківський комітет, який оновлюється кожного року, вибори до якого відбуваються з дотриманням норм Положення про вибори, а також дирекція погоджує свої рішення з батьківським комітетом закладу освіти; щорічно обговорюються результати роботи закладу освіти на загальношкільних зборах про це свідчать відповіді переважної більшості опитаних батьків (67%).

Батьки є рівноправними учасниками освітнього процесу і беруть участь житті шкільної спільноти. Відповіді учасників даного дослідження дають можливість проаналізувати активність батьків у позаурочних заходах. Батьки брали участь завжди, коли це пропонували – 92% (4 кл.), 81% (8 кл.), 51% (батьки), 64% (педагоги); тоді, коли мали на це час – 33% (10 кл.).

З одержаних відповідей можна зробити висновок, що варто частіше залучати батьків до шкільних справ.

Майже всі опитані педагоги (90%) стверджують, що беруть участь у розробленні офіційних документів закладу освіти.

Із вище зазначеного можна зробити висновок, що у демократичній школі, яка є простором інноваційних освітніх можливостей, усі суб'єкти освітнього процесу поважають один одного, не бояться говорити про виклики та труднощі, разом шукають шляхи вирішення проблемних ситуацій, дотримуючись демократичних принципів, зокрема, поваги до людської гідності та прав людини, рівності можливостей, мирного співіснування, відповідальності, впевненості у собі тощо. Важливо пам'ятати, що демократія – це процес, а не результат. Тому в закладі освіти необхідно створювати демократичне шкільне середовище, яке сприятиме формуванню громадянських компетентностей, виховуватиме соціально адаптовану та громадсько-орієнтовану особистість, яка після закінчення школи успішно займе своє місце в житті.

Демократичний виховний простір:

- * Взаємодія між учасниками освітнього процесу:

- * Міжособистісні відносини між працівниками школи переважно товариські та довірливі, а також партнерські, що сприяє співпраці.

* Керівництво закладу відкрите для спілкування, чує учасників освітнього процесу, знаходить час для спілкування та відкрито обговорює проблеми (94 % педагогів та 68 % батьків).

* Педагоги вказують, що адміністрація школи запобігає конфліктам, відслідковуючи навчальний процес.

* Орган учнівського самоврядування закладу звітує щорічно (63% – 8 кл., 27% – 10 кл., 79% – педагогів).

* Учні залучаються до прийняття важливих рішень та розробки документів (69% – 4 кл., 63% – 8 кл., 55% – 10 кл., 63% – педагогів).

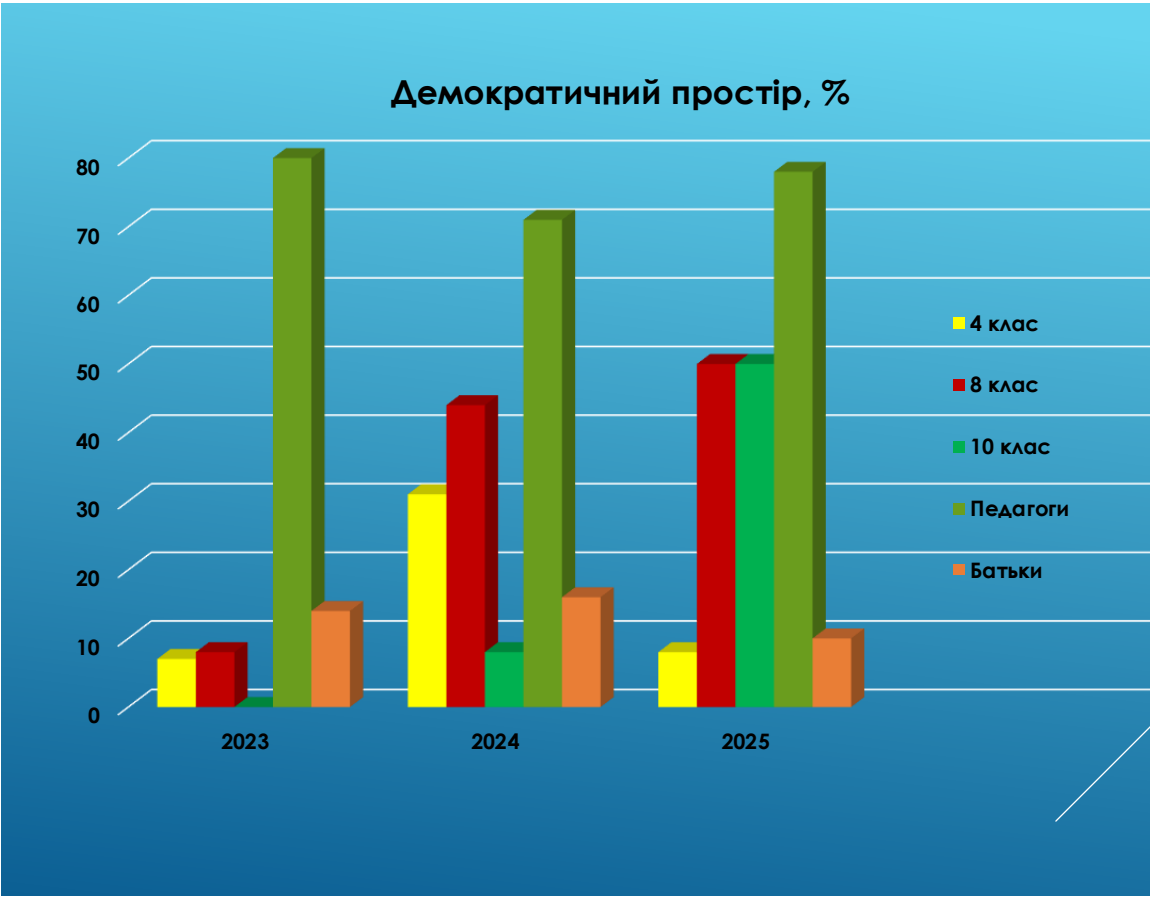
* Адміністрація школи підтримує ініціативи педагогів, що стосуються освітнього процесу (94% педагогів).

* Керівництво та вчителі зважають на рішення органів учнівського самоврядування та думку учнів.

Захист прав та свобод учнів: У школі захищаються права і свободи учнів, визначені Конституцією та статутом шкільної учнівської спільноти.

* Проблеми:

* Частина учнів 10-го класу бере участь у заходах, лише, якщо їх попросить класний керівник.

Патріотичний та культуротворчий виховний простір

Ключове питання

У якій мірі учні ЗНЗ залучені до виховних справ (позакласної роботи) та громадської діяльності: волонтерства, членства у формальних і неформальних дитячих об'єднаннях тощо (*патріотичний та культуротворчий виховний простір*)?

Теза: у загальноосвітньому закладі патріотичний виховний простір цілком сформований, про що свідчать результати анкетування:

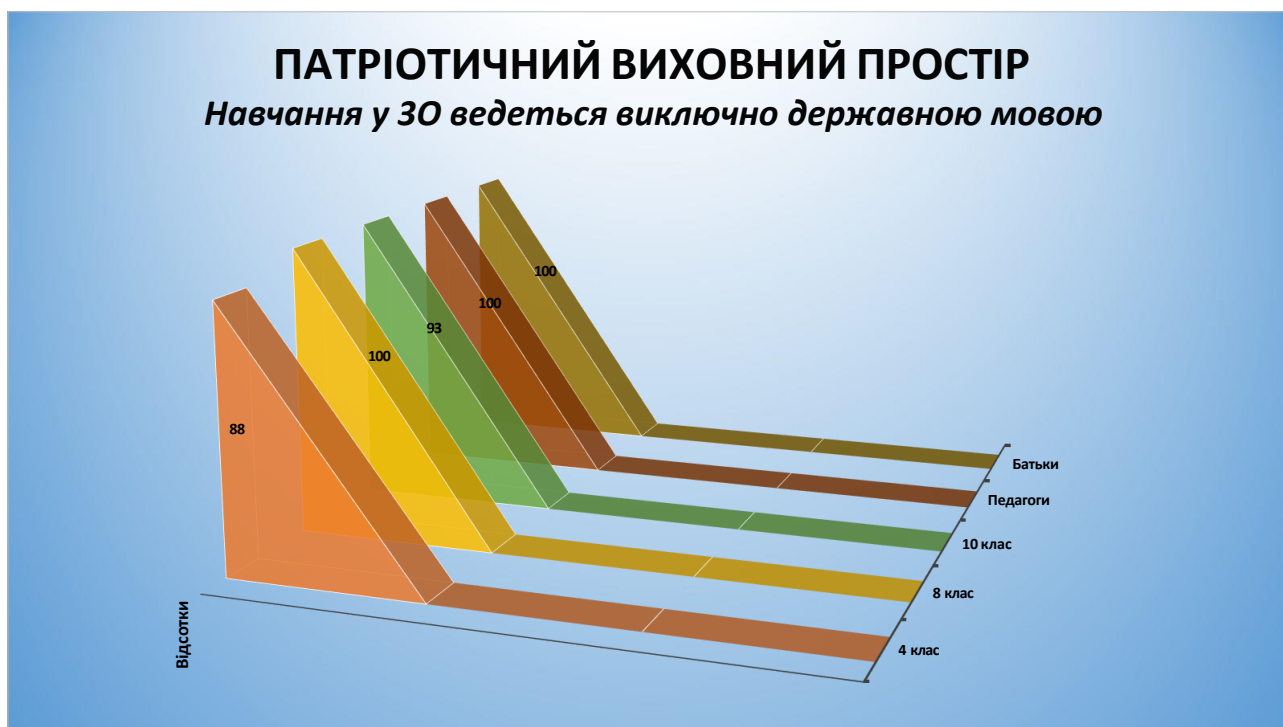
- учні 4-го класу – 46%;
- учні 8-го класу – 87,5% ;
- учні 10-го класу – 87,5%;
- педагоги – 95%;
- батьки – 61%.

Патріотичне виховання є пріоритетним напрямком виховання в освітньому процесі загальноосвітнього навчального закладу.

Виховання школярів розпочинається з формування патріотичних поглядів. Знання про минуле і сучасне України, складають ядро патріотичної свідомості і служать механізмом, який регулює і спрямовує діяльність особистості.

Спілкування у закладі освіти відбувається виключно державною мовою, крім предметів, вивчення яких необхідне на іноземній мові, про що свідчать відповіді учнів 10-го класу – 93%, 4-го класу – 88% та учнів 8 класу, батьків і педагогів – по 100%. На нашу думку, відповіді учнів 4-го та 10-го класів зумовлені тим, що у цих класах навчаються учні з числа ВПО.

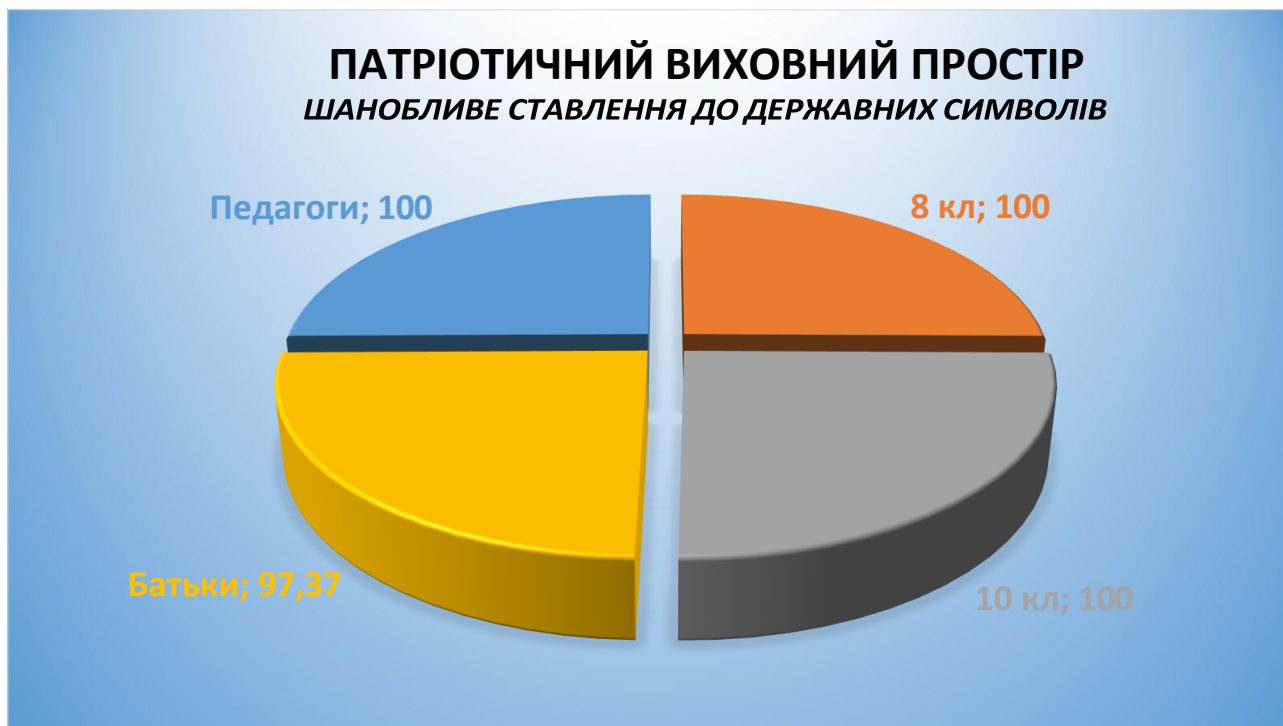
Завдання та обов'язок педагогів – виховати дітей справжніми громадянами та патріотами з почуттям особистої відповідальності, про що стверджують 47% (10 кл.), 94% (8кл.), 82% (батьків) та 100% (педагогів) опитаних респондентів.

Під час освітнього процесу формуються почуття патріотизму, любові до свого народу, уміння аналізувати зовнішні та внутрішньополітичні умови та уміння самостійно адекватно оцінювати події, що відбуваються у державі і світі.

У закладі освіти оформлено куток державної символіки з метою виховання почуття гордості, глибокої поваги до символів держави – Герба, Гімну, Прапора

та історичних святинь; розвитку в учнів свідомості справжніх громадян і патріотів своєї країни.

Учні 8, 10 кл., педагоги (100 %) та батьки (98%) стверджують, що у закладі освіти шанобливо ставляться до державних символів, зокрема освітній процес щоденно розпочинається вшануванням полеглих Героїв хвилиною мовчання та виконанням державного Гімну України, під час проведення загальношкільних свят та урочистостей також гідно використовується державна атрибутика.

Позитивним моментом слід відзначити те, що наймолодші учасники опитування – учні 4-го класу вміють:

- виконувати напам'ять гімн України (96%);
- описувати прапор України (96%);
- використовувати потрібні слова, жести, стійки при вшануванні державної символіки, а також полеглих українських Героїв (81%);
- вшановувати історичні постаті, героїв України (81%).

ПАТРІОТИЧНИЙ ВИХОВНИЙ ПРОСТІР

Учні 4 класу вміють (%):

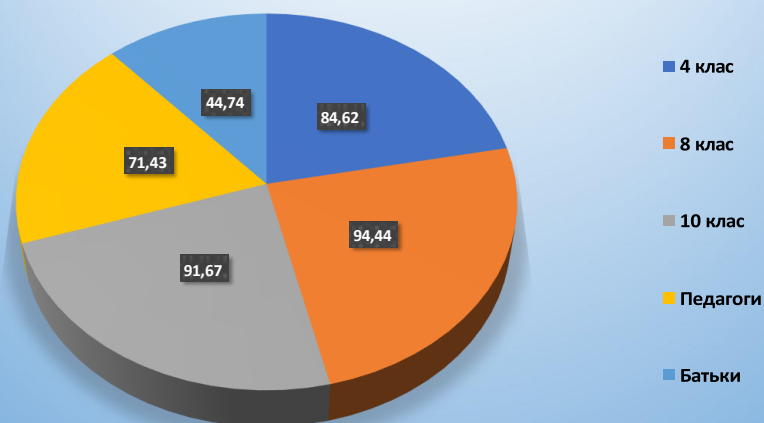

У закладі проводяться заходи патріотичного спрямування, які розкривають конкретні образи, як сучасних, так й історичних постатей українського народу, їхній героїзм. Опитані учні (81%) вміють пояснити чому цінують історичні постаті, наприклад, Т.Шевченка, Лесі Українки, Р.Шухевича або Героїв Небесної Сотні.

Дані проведеного аналізу дозволяють зробити низку позитивних висновків щодо проведення заходів патріотичного спрямування, у яких учні брали активну участь. Переважній більшості учасників опитування (85% учнів 4 кл., 100% – 8 кл., 60% – 10 кл., 74% – вчителів) подобається як у закладі освіти організовують шкільні заходи до важливих днів чи пам'ятних дат.

ПАТРІОТИЧНИЙ ВИХОВНИЙ ПРОСТІР

Учні активно брали участь та постійно відвідували заходи патріотичного спрямування (відповіли «так», %)

69% 8-микласників та 40% учнів 10 кл. вважають, що школа спроможна пробудити в учнів інтерес до історії рідного краю, України, будівничих української держави та культури. На запитання «як часто проводяться зустрічі з волонтерами та захисниками України?» позитивно відповіли учні 10 кл. (86%), 8 кл. (94%), батьки (92%) та педагоги (89%).

У закладі освіти приділяється увага організації та здійсненню різноманітних екскурсій та походів, мета яких є ознайомлення з пам'ятними та історичними місцями рідного краю, вшанування пам'яті Героїв, які віддали життя за волю та незалежність України.

За отриманими результатами 81% 4-класників та 100% 8-класників і 33% 10-класників позитивно оцінили організацію та проведення екскурсій та походів, у яких брали участь минулого року.

Зрозуміло, що досягти певного результату щодо залучення учнів, педагогів і батьків до патріотичної роботи, можливо лише цілеспрямованою і систематичною роботою, у процесі якої використовуються найрізноманітніші засоби виховання (суспільно-корисна діяльність, слово про людину-патріота, приклад прояву патріотизму тощо).

Систематичне проведення виховних заходів патріотичного спрямування сприяє формуванню мотиваційної основи діяльності у навчальному закладі, почуття відповідальності за долю країни і готовності служити її інтересам, утверджувати державність, примножувати славу і гідність свого народу.

Наведені відповіді дають підстави зробити висновок про те, що у закладі освіти приділяється значна увага для отримання бажаних результатів патріотичного виховання. Здобувачі освіти:

- розуміють і поділяють сутність національної ідеї;
- є носіями національної культури;
- люблять і відстоюють рідну мову, користуються нею;
- люблять, захищають і відстоюють рідну країну / державу / територію;
- люблять, захищають і відстоюють свої звичаї, традиції;
- поважають, захищають і підтримають співгромадян з патріотичним способом мислення;
- постійно відчують гордість за вищенаведене і приналежність до цих

категорій.

Переважна більшість опитаних вважають, що заклад освіти найбільше впливає на формування таких рис:

- відповідальності (відповіли 82% учнів 10 класу, 94% учнів 8 класу, 74% батьків, 100% педагогів);
- впевненості у собі (відповіли 33% учнів 10 класу, 94% учнів 8 класу, 56% батьків, 89% педагогів);
- сміливості у відстоюванні своїх поглядів і думок (відповіли 60% учнів 10 класу, 94% учнів 8 класу, 48% батьків, 63% педагогів);
- підприємливість (відповіли 33% учнів 10 класу, 50% учнів 8 класу, 26% батьків, 29% педагогів);
- раціоналізм (відповіли 42% учнів 10 класу, 61% учнів 8 класу, 29% батьків, 21% педагогів);
- чесність, нетерпимість до брехні (відповіли 40% учнів 10 класу, 69% учнів 8 класу, 57% батьків, 74% педагогів);
- широта поглядів (відповіли 42% учнів 10 класу, 33% учнів 8 класу, 39% батьків);
- почуття власної гідності (відповіли 50% учнів 10 класу, 28% учнів 8 класу, 45% батьків, 72% педагогів).

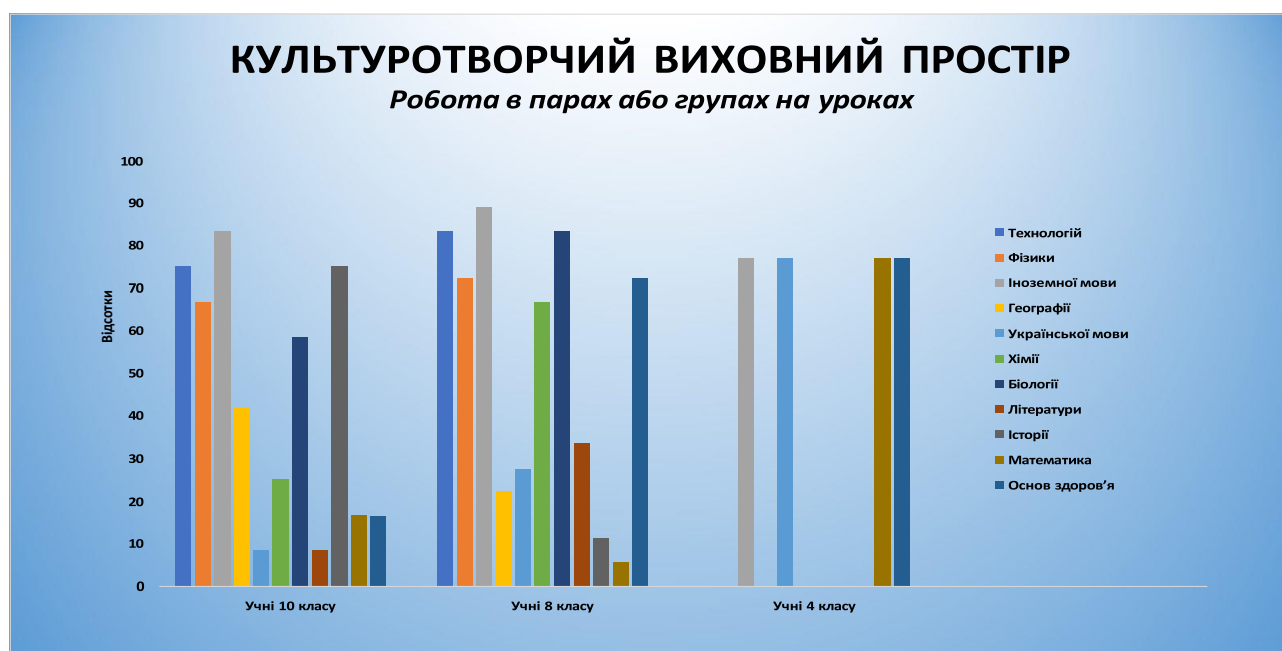

Культуротворчий виховний простір закладу освіти можна характеризувати як недостатньо сформований:

- 42% учнів 4 класу;
- 19% учнів 8 класу;
- 19% учнів 10 класу;
- 22% педагогів;
- 16% батьків.

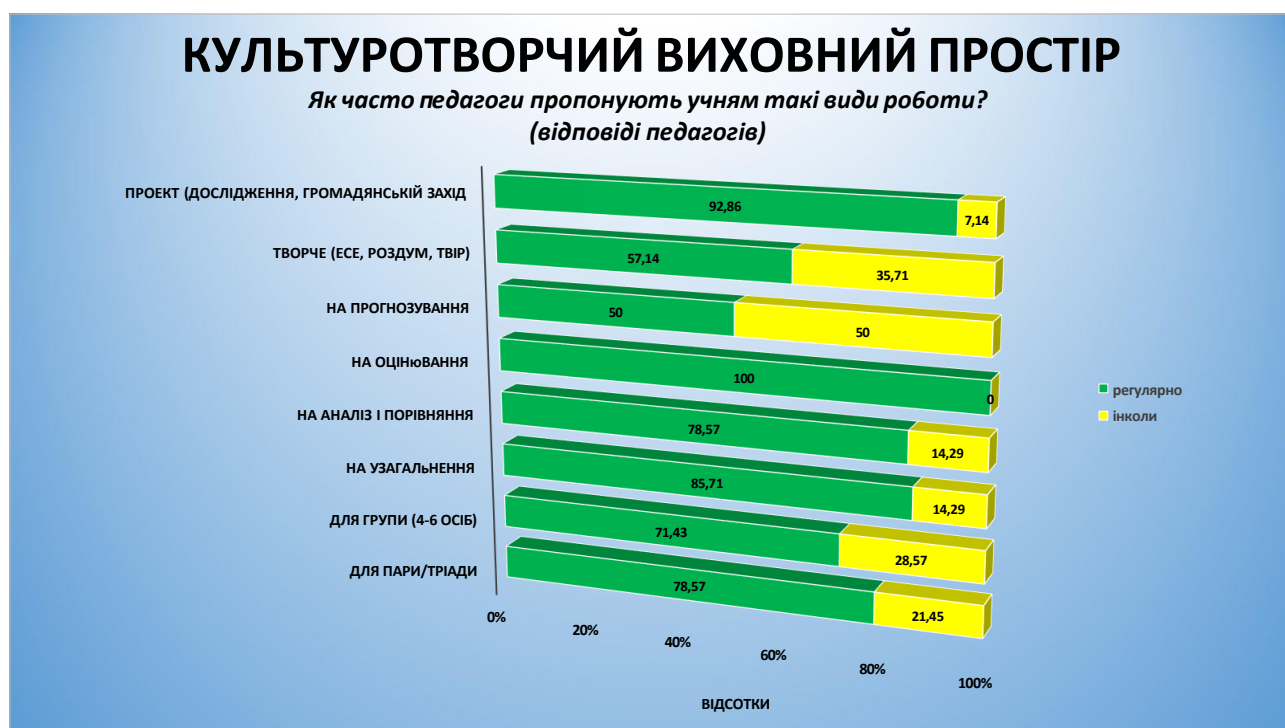

У навчальному закладі використовуються активні та інтерактивні методи навчання. Учні найчастіше працюють в групах та парами на таких уроках:

Педагоги регулярно пропонують учням такі види робіт:

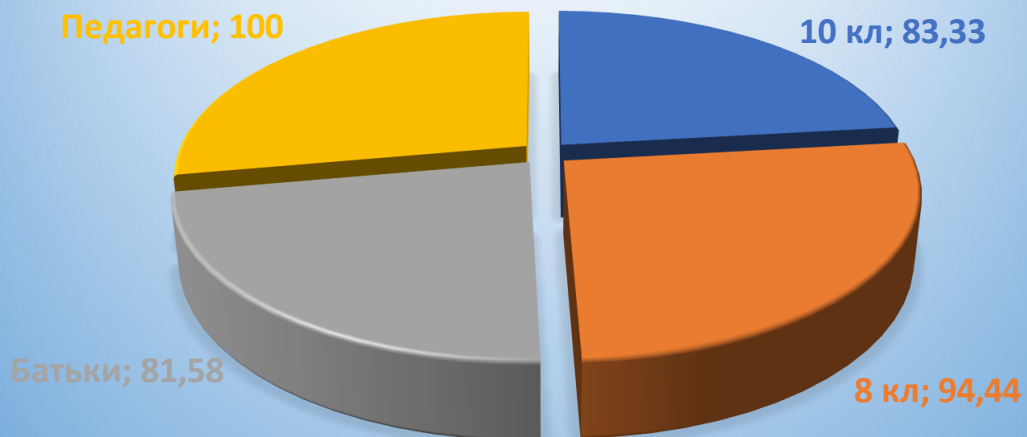
- проекти, дослідження – 93%;
- твір-роздум, есе – 57%;
- на прогнозування – 50%;
- на оцінювання – 100%;
- на аналіз і порівняння – 79%;
- на узагальнення – 86%;
- для груп 4-6 осіб – 71%;
- для пари/тріади – 79%.

Вчителі ЗО організовують позаурочні заходи і дбають, щоб вони були цікавими і потрібними, про що свідчать позитивні відповіді усіх учасників опитування.

КУЛЬТУРОТВОРЧИЙ ВИХОВНИЙ ПРОСТІР

ВЧИТЕЛІ ОРГАНІЗОВУЮТЬ ПОЗАУРОЧНІ ЗАХОДИ І ДБАЮТЬ, ЩОБ ВОНИ БУЛИ ЦІКАВІ

Школа сприяє реалізації творчого потенціалу учнів, їхніх наукових, літературних (33%), мистецьких (33%) та спортивних здібностей (67%), пропонує можливості для розвитку пізнавальних та творчих інтересів учнів у позаурочний час.

Керівником закладу освіти під час інтерв'ю повідомила, що учні мають можливість брати участь у різних позаурочних заходах. Діти займаються у музичному гуртку «Веселі нотки», а також розвивають свої здібності як «Юні екскурсоводи» в Музеї українського народного побуту при Східницькому ЗЗСО І-ІІІ рівнів.

Учні активно займаються у спортивних гуртках «Юні спортсмени» (молодша та старша вікові категорії). Змістовними і захоплюючими є щорічні спортивні змагання та турніри різних рівнів, в яких наші діти є переможцями та призерами.

Причинами не повністю сформованого шкільного культуротворчого виховного простору, на нашу думку є:

- недостатнє фінансування годин шкільних гуртків та секцій;
- брак надходжень художньої літератури за інтересами різних вікових категорій для читання на дозвіллі;

— школярі не користуються в повній мірі послугами шкільної бібліотеки.

Відкритий виховний простір

Ключове питання

Наскільки спільноти ЗЗСО відкриті для партнерства?

Теза: у навчальному закладі станом на сьогодні відкритий освітній простір є недовільно сформованим.

Відкритий виховний простір є однією з ключових складових освітнього процесу, важливим елементом навчального середовища, який сприяє розвитку учнів, їхньому самовираженню та творчості.

Аргументи і факти:

Відкритим виховний простір визнали:

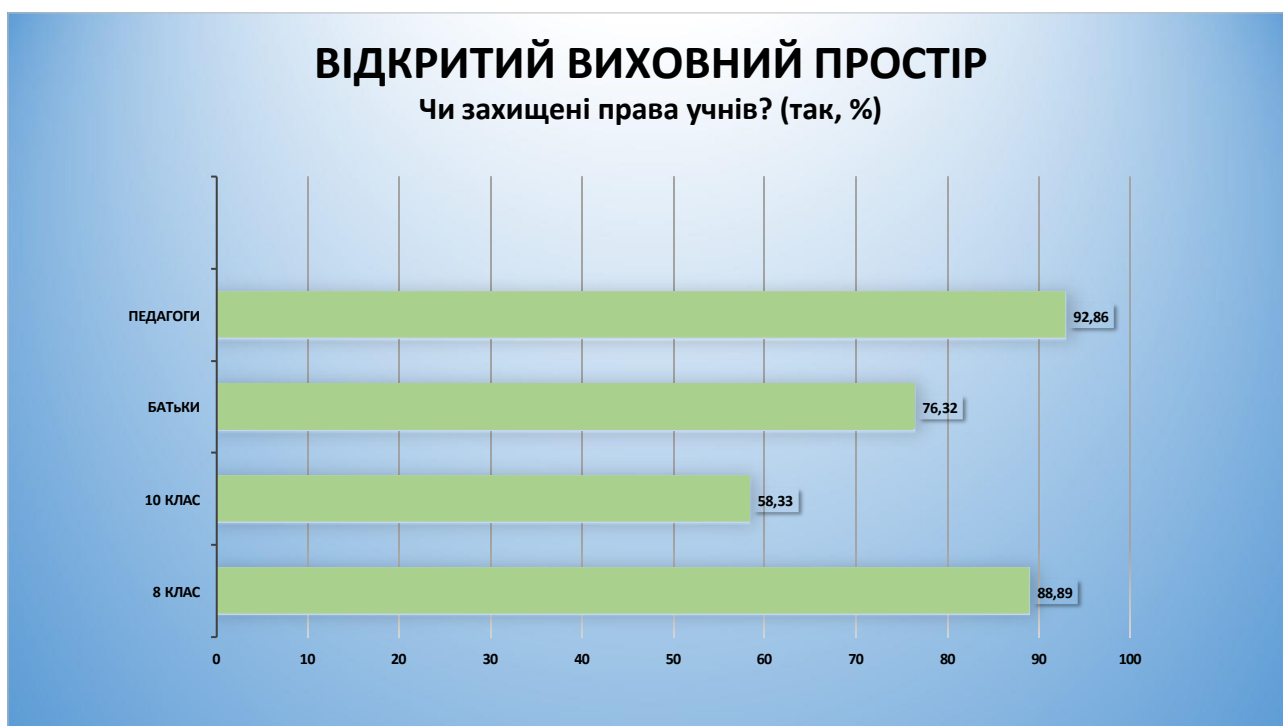
- учні 4 класу – 8%;
- учні 8 класу – 94%;
- учні 10 класу – 8%;
- батьки – 47%;
- вчителі – 93%.

Наші школярі толерантно ставляться до дітей з негараздами зі здоров'ям. «Так само як до всіх інших» відповіли: 85% четвертокласників, 92% десятикласників, 83% восьмикласників.

Отримані відповіді учнів 8 кл. (89%), 10 кл. (58%), вчителів (93%) та батьків (76%) дають підстави зробити висновки про те, що у навчальному закладі захищені права учнів (відсутні неповага до учнів, приниження їх гідності).

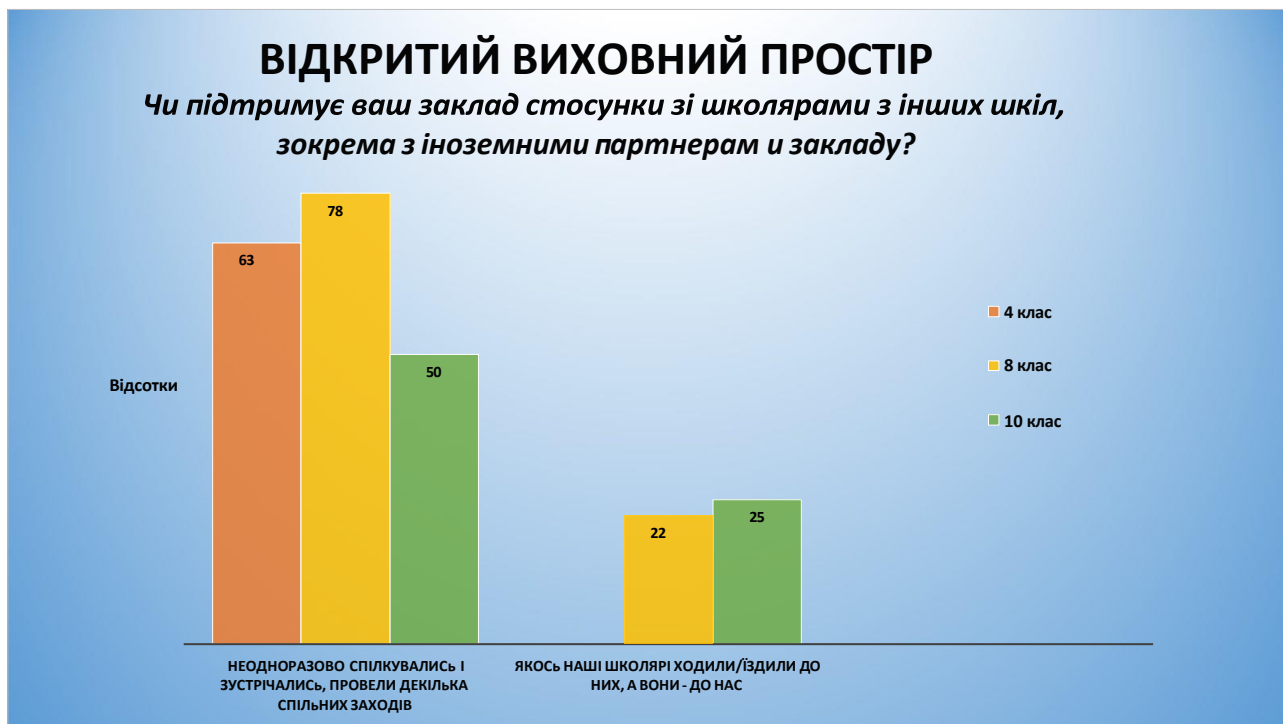
Про позитивне ставлення до учнів-ВПО, як у школі, так і поза її межами, свідчать відповіді учнів 8 кл. (72%), 10 кл. (75%), педагогів (57%) та батьків (61%).

Дирекція нашого навчального закладу налагодила співпрацю зі школами країн Балтії та Польщі, що є важливою складовою освітнього процесу, яка допомагає надавати здобувачам освіти більше можливостей для навчання, обміну досвідом та розвитку міжнародного розуміння.

На питання «Чи підтримує ваш заклад стосунки зі школярами з інших шкіл, зокрема з іноземними партнерами закладу?» учні відповіли:

- неодноразово зустрічалися і спілкувалися, проводили спільні заходи з іноземними партнерами (4 кл. – 69%, 8 кл. – 78%, 10 кл. – 50%).

Учні шкіл спільно працюють над реалізацією проєктів, які включають дослідження, створення міжнародних зв'язків та культурних обмінів.

Результати проведеного дослідження вказують на те, що у закладі створений відкритий виховний простір. Приміщення закладу є доступним для осіб з ООП (створено умови для пересування шкільним приміщенням дітей з інвалідністю, відвідування закладу дорослими з ОП). Діти та дорослі ставляться турботливо і надають допомогу учням з ООП.

Керівництво школи відкрите для спілкування з усіма учасниками освітнього процесу. Зі школою співпрацюють органи місцевої влади та самоврядування, активісти різних громадських організацій. Волонтери та воїни ЗСУ часто є учасниками виховних заходів. У закладі розгорнуто справжній волонтерський рух. Учасники освітнього процесу активно підтримують ЗСУ і проводять благодійні ярмарки, акції, майстерки та долучаються до організації передсвяткових виїздів волонтерів до воїнів на передовій.

Міжособистісні відносини між працівниками школи характеризуються товариськістю, довірою та партнерством. Рішення в школі ухвалюються з урахуванням думки учнів. Учні залучаються до розробки окремих документів.

Педагоги дотримуються принципів академічної доброчесності.

Цей аналіз показує, що в закладі освіти створені сприятливі умови для виховання учнів у різних напрямках. Однак, існують певні проблеми, які потребують уваги та вирішення для подальшого вдосконалення виховного процесу.

Висновки

Оцінювання якості освітнього середовища Східницького ЗЗСО І-ІІІ рівнів, проведене у форматі е-анкетування з участю учнів, батьків та педагогів, стало базовою складовою щорічного самооцінювання і дало можливість отримати цілісне уявлення про взаємовідносини в закладі та організацію освітнього процесу.

Результати оцінювання будуть використані для подальшого вдосконалення освітнього середовища за критеріями безпеки, довіри, демократичності, патріотичної орієнтованості, культуротворчості та відкритості.

За результатами анкетування щодо безпечного простору: 100% учнів 8 класу та понад 90% учнів 10 класу не стикалися з агресією чи шкідливими звичками в школі. Це свідчить про позитивні зрушення у створенні безпечного освітнього середовища. Більшість дітей стверджують, що люблять займатися у спортивних гуртках та секціях, а це можливо завдяки добре облаштованому спортивному залу з необхідним і безпечним інвентарем, який використовується під час спортивних ігор, турнірів та змагань з волейболу, баскетболу, мініфутболу/футзалу та інших активностей проєкту «Пліч-о-пліч всеукраїнські ліги». Велику роль відіграють спортмайданчики з тренажерами та зі штучним покриттям, облаштовані за кошти засновника. З матеріалів інтерв'ю з керівником закладу вище сказане характеризує і культуротворчий простір.

Патріотичне виховання: 95% педагогів підтвердили, що патріотизм є пріоритетним напрямом. Учні щоденно розпочинають навчання з хвилини мовчання та виконання Гімну України. У закладі відбуваються цікаві та змістовні заходи, присвячені щорічним національним святкам, видатним історичним подіям чи особистостям. Фестивалі патріотичної пісні, колядок, щедрівок та віншувань, конкурси читців поезій на військово-патріотичну тематику, вшанування пам'яті Героїв Небесної Сотні, Героїв Крут, відзначення Дня Єднання, Дня Миру, Дня Героїв, Дня Соборності та Незалежності України та ін., благодійні ярмарки (за зібрані кошти придбали дрон, долучилися матеріальною і фінансовою допомогою до різдвяного та великоднього виїздів волонтерів на передову), зустрічі з батьками наших учнів – воїнами ЗСУ УБД, з волонтерами та волонтериками «Коло Доброти»

організуються і проводяться з безпосередньою участю самих учнів, що покращило патріотичний простір – озвучила в інтерв'ю заступник керівника.

Відкритим простором визнали 93% педагогів і 87,5% восьмикласників, що підтверджує покращення співпраці із громадою та міжнародними партнерами. Під час інтерв'ювання керівник ЗО повідомила, що у школі створені необхідні умови для дітей з особливими освітніми потребами та супроводжуючих їх осіб (безбар'єрне середовище).

Налагоджуючи міжнародне партнерство, заклад освіти активно співпрацює зі школами Балтії та Польщі, розширюючи можливості для учнів.

Однак, є певні питання, що потребують додаткової уваги:

- Більшість учнів початкової та середньої школи визнають виховне середовище довірливим, тоді як у старшокласників цей показник знижується.

- Аналізуючи демократичний виховний простір, то понад 50% восьмикласників активно висловлюють думки на учнівських зборах, проте серед старшокласників рівень демократичності залишається низьким.

- Психологічний комфорт: 33% учнів 10 класу не довіряють жодному дорослому в школі, що вимагає додаткових заходів психологічної підтримки.

Освітнє середовище Східницького ЗЗСО у 2025 році демонструє позитивні тенденції у створенні безпечного, патріотичного та відкритого простору. Водночас довіра та демократичність серед старшокласників потребують додаткових заходів для зміцнення взаємодії між учасниками освітнього процесу.

Порівняльний аналіз звітів за 2023 – 2025 роки

1. Безпечний виховний простір

- У 2023 році безпечним освітнє середовище визнали 73,33% педагогів, 47,62% батьків та 66,67% учнів 5 класу. Дослідження показало, що школа забезпечує комфортні умови, проте є проблеми з гарячим харчуванням, тепловим режимом у приміщеннях та низькою мотивацією до навчання.

- У 2024 році спостерігалось покращення умов безпеки, особливо щодо фізичного середовища, але рівень психологічного комфорту залишався середнім.

- У 2025 році 100% учнів середніх класів підтвердили, що не стикалися з агресією або шкідливими звичками в школі, що є значним покращенням порівняно з попередніми роками. Проте 33% старшокласників мають низький рівень довіри до дорослих у закладі, що потребує необхідних додаткових заходів для психологічної підтримки.

2. Простір, сповнений довіри

- 2023 рік: лише 4% учнів 9 класу та 18,2% учнів 11 класу визнали виховне середовище таким, що сповнене довіри. У 5 класі цей показник був значно вищим (46%).

- 2024 рік: рівень довіри серед учнів початкової та базової школи значно вищий (у відсотковому співвідношенні), ніж серед старшокласників.

- 2025 рік: 54% учнів 4 класу визнали середовище довірливим, тоді як у 10 класі цей показник значно нижчий.

3. Демократичний виховний простір

- У 2023 році демократичне середовище визнали майже половина учнів та батьків, тоді як 80% педагогів висловили позитивну думку.

- У 2024 році рівень демократичності зріс серед молодших учнів, але залишався недостатнім серед батьків.

- У 2025 році понад 50% восьмикласників відзначили, що можуть висловлювати власну думку на зборах учнівського самоврядування, проте загальний рівень демократичності серед старшокласників недостатньо

сформований.

4. Патріотичний та культуротворчий виховний простір

- 2023 рік: патріотичне середовище оцінювалося нерівномірно: 33,3% учнів 5 класу, 12% учнів 9 класу та 9% учнів 11 класу його підтримали, тоді як 93,3% педагогів вважали патріотизм ключовим аспектом виховання.

- 2024 рік: у закладі освіти систематично відбувалися заходи патріотичного спрямування, але відповіді окремих респондентів не відповідали очікуваним результатам.

- 2025 рік: патріотизм став основним напрямом виховної роботи, і 95% педагогів підтвердили, що виховання патріотизму є пріоритетним. Щоденно учні розпочинають навчання з хвилини мовчання та виконання Гімну.

5. Відкритий виховний простір

- 2023 рік: відкритим освітній простір визнали 100% педагогів, 60% учнів 9 класу та 49% батьків.

- 2024 рік: спостерігалось зростання взаємодії з громадами та відкритість школи для партнерства.

- 2025 рік: 93% педагогів та 87,5% восьмикласників визнали простір відкритим. Школа розширила контакти з освітніми вітчизняними установами різних рівнів, а також із навчальними закладами країн Балтії та Польщі.

Висновки

З кожним роком освітнє середовище школи стає безпечнішим, патріотичним і відкритим. Значним позитивним зрушенням у 2025 році є зростання рівня безпеки, впровадження нових патріотичних заходів та активна міжнародна співпраця. Водночас довіра та демократичність серед старшокласників потребують постійного моніторингу, аналізу та прийняття відповідних рішень.

Рекомендації на основі аналізу звітів за 2023–2025 роки

Проаналізувавши зміни у виховному просторі Східницького ЗЗСО I-III рівнів за три роки, можна виділити ключові напрями розвитку та сфери, які потребують удосконалення.

Для педколективу закладу:

Покращення рівня довіри серед старшокласників:

- Розширити програму психологічного супроводу: запровадити тренінги для педагогів з комунікації та довіри.
- Створити умови для учнів щодо прийняття рішень: організувати роботу учнівського самоврядування таким чином, щоб учні могли висловити свої пропозиції щодо шкільного життя.
- Підвищити роль наставництва: формувати систему підтримки між старшими і молодшими учнями.

Для адміністрації закладу:

Розвиток демократичних процесів у закладі освіти:

- Розширити повноваження учнівського самоврядування: залучати учнів до організації позакласних заходів та ухвалення рішень.
- Забезпечити прозору комунікацію між педагогами та учнями: створити механізми зворотного зв'язку (анонімні форми опитування, відкриті зустрічі).

Посилення патріотичного виховання та культуротворчості:

- Проводити заходи, що пов'язані з історією України: тематичні екскурсії, зустрічі з воїнами, волонтерами.
- Впровадити додаткові творчі проекти: підтримати учнівські ініціативи щодо створення тематичних виставок, конкурсів.
- Діяльності шкільної бібліотеки спрямувати на залучення учнів до читання літератури на історичну та культурну тематику.

Для відділу освіти/засновника:

Поліпшення матеріального забезпечення та умов навчання:

- 1) забезпечення якісним гарячим харчуванням здобувачів освіти;
- 2) забезпечення теплового режиму в приміщеннях закладу відповідно до санітарних норм;
- 3) модернізація шкільної бібліотеки.

Висновок

Результати аналізу показують позитивні зміни в освітньому середовищі закладу освіти, але існують виклики, які можна подолати шляхом комплексного підходу. Посилення довіри, демократичності, патріотичного виховання, модернізація матеріальної бази сприятимуть формуванню сильної шкільної спільноти.